

אוניברסיטת תל-אביב

אוניברסיטת חיפה

דיקנאט הסטודנטים

המרכז לייעוץ פסיכולוגי והכוון לימודי-מקצועי

בחירת מקצוע כיצד?

חוברת זו מבוססת על הספר "כל מה שרצית לדעת על בחירת מקצוע ולא העזת לשאול"

מאת: עפרה נבו, מנשה כהן, קרלוס פייזר, אמיר רוזן ושרה שפירא

בהוצאת המרכז הארצי לבחינות והערכה, 1989

בחירת מקצוע – כיצד?

קריירה מקצועית היא תהליך שנמשך כל החיים ועיקרו ההתאמה של הפרט לסביבתו. התהליך מתחיל מחלומות ילדות דרך התנסויות והישגים בבי"ס היסודי, בחטיבה ובתיכון דרך התפקיד בצבא או במקום העבודה. מדי פעם אתה נדרש לבחור בין חלופות שונות, וכך גם בעתיד יעמדו בפניך בחירות שונות בתחום המקצועי.

בעבר, מקצועות עברו מאב לבן, מספר המקצועות היה מוגבל והבחירה – פשוטה יחסית. היום ישנה התפתחות רבה בעולם המקצועות – המגוון רחב, נושאי הלימוד ואפשרויות ההתמחויות רבות ביותר והבחירה מורכבת.

בחוברת זו נציג שיקולים הכרוכים בבחירת כיוון לימודים ומקצוע ומטרתה לעזור לך לשאול את השאלות הנכונות ולגבש החלטה.

בבחירת מקצוע קיימים שלושה גורמים מרכזיים שרצוי לתת עליהם את הדעת:

א. שיקולים הנוגעים לעצמך – מי אתה? מהן נטיותיך? העדפותיך? שאיפותיך? יכולתך? כשרונותיך? ומגבלותיך?

ב. שיקולים הנוגעים למקצועות – אילו מקצועות קיימים? היכן ניתן ללמוד אותם? מהם הסיכויים להתקבל למקצועות מסויימים? מה אפשר לעשות בהם בתום הלימודים?

ג. קישור בין הידע על עצמך לבין הידע על עולם המקצועות.

בחירה נכונה כוללת התייחסות לשלושת הגורמים הללו.

* כדי למנוע סרבול החוברת כתובה בלשון זכר, אך מיועדת גם לנשים. אתכן הסליחה.

מה עליך לדעת על עצמך?

1. נטיות והעדפות

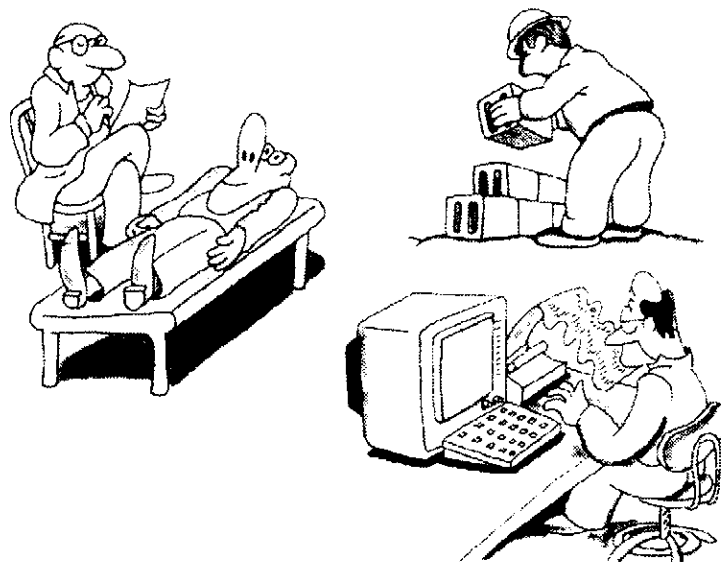
אם נשווה את האדם למכוננית מרוץ, נוכל להשוות את הנטיות וההעדפות לדלק שמריץ את המכוננית.

נטיות הן הרברים שהאדם מעדיף ורוצה באופן ספונטני, חושב עליהם ומבצע אותם בסיפוק והנאה. להלן שאלות מרכזיות הנוגעות בנטיות והעדפות מקצועיות:

1. עבודה עם אנשים לעומת עבודה עם חומרים, נתונים או רעיונות

מקצועות נבדלים זה מזה במידת המגע עם אנשים שהם מאפשרים. יש המעדיפים עבודה מחשבתית למשל כתיבה, מחקר, תכנות. יש המעדיפים עבודה עם חומרים למשל מכונאות, ציור, בנייה. לעומתם יש המעדיפים עבודות המאפשרות מגע עם אנשים, למשל ניהול, הוראה, יחסי ציבור, עבודה סוציאלית. לכן חשוב שתשאל את עצמך במה אתה מעוניין.

4

חלוקת המקצועות הזו היא חלוקה כללית. מכאן תוכל להמשיך ולפרט שאלות נוספות:
 באיזה סוג של עבודה עם אנשים אתה מעוניין, ובאיזה סוג של עבודה עם חומרים
 ונתונים אתה מעוניין.

לגבי מגע עם אנשים מתאימות השאלות הבאות:

א. באיזה סוג של קשר עם אנשים אתה מעוניין בעבודתך?

מקצועות שיש בהם מגע עם אנשים נבדלים זה מזה בסוג המגע שהם מאפשרים.
 השאלה שעליך לשאול את עצמך היא: באיזה סוג של קשר אני מעוניין? קשר רצוף
 וארוך או קשר ארעי? קשר שיש בו טיפול פיזי, או קשר שיש בו טיפול נפשי? יתכן
 שאתה מעוניין לעבוד ביחידות, בצוות מצומצם או עם הרבה אנשים. יתכן שאתה
 מעוניין להורות ולהדריך אנשים אחרים, ויתכן שאתה מעוניין לפקח או להיות אחראי
 על עבודת אנשים אחרים.

קשר נפשי טיפולי	הדרכה והוראה	סיוע פיסי	קשר ארעי	עבודה בצוות	פיקוח ושליטה	עבודה ביחידות
--------------------	-----------------	--------------	-------------	----------------	-----------------	------------------

ב. עם איזה סוג אנשים היית רוצה לעבוד?

במקצועות שונים אתה בא במגע עם סוגים שונים של אנשים. עליך לשאול את
 עצמך: איזה סוג אנשים אני מעדיף?

נשים	גברים	ילדים	מבוגרים	קשישים	חולים	בריאים	אחר
------	-------	-------	---------	--------	-------	--------	-----

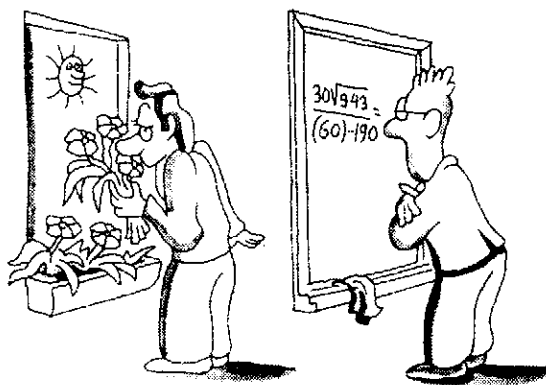
לגבי עיסוק בחומרים, ברעיונות ובנתונים, תוכל לשאול את השאלות הבאות:

ג. האם אתה מעדיף עבודה עם דברים מוחשיים, או עבודה עם דברים מופשטים?

יש האוהבים לעסוק בדברים מוחשיים, שאותם יוכלו להרגיש ולחוש באופן ממשי.
 מקצועות המאפשרים מגע כזה הם למשל גנן, פסל, קדר, צייר, מכונאי.

הסופר, הפיסיקאי התאורטי והמתמטיקאי, לעומת זאת, עוסקים בחומר מופשט.

האם אתה אוהב עבודה מוחשית או עיסוק בדברים מופשטים?

ד. האם אתה חש צורך בראיית תוצאות מיידיות, או אתה מוכן לדחות את סיפוקך ויכול לחכות לתוצאות רחוקות טווח?

האם אתה מעוניין בתוצאות מיידיות לפעולותיך? האם אתה צריך עידוד מידי לאחר שביצעת פעולה, או שיש לך סבלנות לחכות לתוצאות?

מקצועות שונים נבדלים זה מזה במידת הסיפוק המידי שאפשר להפיק מהם. יש מקצועות שבהם הסיפוק דחוי, כגון מקצועות המחקר למיניהם. אדם העוסק במחקר מגיע לפעמים במחקריו לתוצאות רק לאחר שנים רבות. לעומת זאת, האומן, הטכנאי, או רואה-החשבון מקבלים בעבודתם סיפוק מידי בתום כל קטע-פעילות שהם מבצעים. כיצד אתה רואה את עצמך?

עבודה עצמאית לעומת עבודה תחת פיקוח

אנשים שונים זה מזה במידת הצורך שלהם במסגרת לעבודתם. יש כאלה, שנוח להם להרגיש עצמם כחלק ממוסד או מארגון, ויש המעדיפים להחליט בעצמם ולעבוד באופן עצמאי. בחברה המודרנית, חלק גדול מן העבודות נעשה בתוך ארגונים גדולים, אולם, בתוך המסגרת ישנן דרגות שונות של נקיטת יוזמה וקבלת אחריות, כלומר, רמות עצמאות שונות.

עבודה שגרתית לעומת עבודה בלתי שגרתית

מקובל לחשוב על "שגרה" כעל דבר שלילי, אך למעשה, ברוב המקצועות קיימת מידה רבה של שגרה. השגרה מקנה בטחון לגבי יכולת הביצוע ומאפשרת נוחות בעבודה.

אולם המקצועות שונים זה מזה בדרגת השגרה הקיימת בהם. עבודה שהשגרה בה מרובה היא, לדוגמא, עבודה על סרט נע במפעל תעשייתי. עבודה שהשינוי רב מן השגרה היא לדוגמא, עבודת אחות הנותנת עזרה ראשונה בתחנת מגן דוד אדום, רעיונאי במשרד פרסום וכו'.

כאשר אתה שוקל מהו מקומך בין ההעדפות שמנינו חשוב שתדע שנושאי ההעדפה השונים משתלבים בתוך מקצועות שונים, כלומר: בכל מקצוע יש רמה שונה של כל אחת מן ההעדפות שהעלינו. לדוגמא: מקצוע יכול להיות גם בעל רמת עצמאות גבוהה, גם עוסק באנשים וגם מופשט, או כל שילוב אחר.

לאחר שהגדרת לעצמך מהן העדפותיך ונטייתך בעולם המקצועות, עליך לבדוק האם יש מקצועות המתאימים להעדפות אלו והאם יכולתך הלימודית מתאימה למקצועות אלו.

2. יכולת

מקצועות שונים דורשים יכולת שונה ונלמדים ברמות שונות של מורכבות. לכן, ישנה חשיבות רבה להערכת היכולת. המונח "יכולת" הוא כללי ביותר ויש לו משמעויות והיבטים שונים כמו יכולת למידה, חשיבה, היגיון, שכל ישר, מקוריות, הבנה, הפשטה, חוכמה, אינטואיציה, כושר ניתוח, קליטה, זכירה ועוד. בהקשר של לימודים נעשות הבחנות כמו "ריאלי", "הומני", "טכני", "אומנותי" - הבחנות שאינן משקפות בהכרח את מגוון הכשרים והשונות בין אנשים, אם כי הן "נוחות" למטרות כמו בחירת מגמה או סוג ביה"ס בשלב התיכון.

בעקבות המבחנים הפסיכומטריים שהפכו למבחן קבלה באוניברסיטאות ובמכללות, נעשתה הבחנה בין "חשיבה מילולית" ל"חשיבה מתמטית" כדי לייצג שני היבטים חשובים ביכולת השכלית והלימודית של אנשים: השפה על כל מורכבותה (אוצר מילים, הבנה של מילים ורעיונות, יכולת הפשטה והבנה של יחסים בין מילים, מושגים ורעיונות), ועולם המספרים והמתמטיקה בכל הרמות (הבנת פעולות חשבוניות ויחסים לוגיים, יכולת ניתוח והסקת מסקנות, והפשטה בתחום המתמטי).

בפועל לימודים גבוהים מחייבים דרגות שונות של יכולת הפשטה גם בתחום המילולי וגם בתחום הכמותי-מתמטי. השאלות שחשוב להתייחס אליהן:

- ◆ מהי רמת היכולת שלי בהיבטים השונים שלה?
- ◆ מהי יכולת הלמידה שלי בפועל לאור הישגים עד כה?

◆ באלו תחומים אני חזק יותר ובאלו פחות?

◆ האם הבאתי עד כה לידי ביטוי את יכולתי?

◆ עם איזו רמת לימודים אצליח להתמודד?

◆ לאיזו רמת לימודים אצליח להתקבל?

אדם יכול לאמוד את יכולתו וכשריו בתחומים השונים על סמך: [א] הישגים בעבר ו-[ב] הישגים במבחנים פסיכומטריים ו-[ג] מבחני התאמה במרכזי ייעוץ.

א. ההישגים בעבר מתייחסים ללימודים בבי"ס ולמידת ההצלחה במקצועות השונים: מקצועות הומניים, מקצועות מדויקים, נטייה לשפות וכדו'. בשלבים יותר מאוחרים ישנה ההתנסות בצבא והצלחה או אי-הצלחה בקורסים שונים.

ב. אומדן נוסף לגבי היכולת ניתן לקבל מההישגים בבחינות הבגרות ומתוצאות מבחני הכניסה לאוניברסיטאות.

ג. מבחני התאמה בודקים באופן מפורט היבטים שונים של יכולת וכשרים בתחומים שונים כמו חשיבה מילולית, חשיבה כמותית, תפיסה טכנית, כושר ניתוח והפשטה, וכשרים הקשורים לתהליך הלמידה כמו תפיסה, קשב, ריכוז וזכירה. מערכת מבחני התאמה כוללת בד"כ גם בדיקה של נטיות מקצועיות ותכונות דפוסיות אישיות שאף הם חלק מ"המשאבים" שיש לאדם.

היכולת הלימודית מהווה דרישה לקבלה במסגרות רבות. כיצד תוכל לדעת אם יכולתך תואמת את דרישות הקבלה?

במרבית מקומות הלימוד להשכלה גבוהה בישראל מחושב "ציון התאמה" שהוא שקלול מסוים של ציוני הבגרות (ממוצע משוקלל) והציון במבחן הפסיכומטרי. בחוברות המידע למועמדים מופיעים תנאי הקבלה לתחומי הלימוד השונים. ניתן לאתר מידע על תנאי קבלה גם במרכזי ייעוץ ובמרכז למירשם באוניברסיטאות או בתוכנת מחשב כמו "מידעת" המצויה במרכזים אלה.

יש לזכור שההצלחה בלימודים אינה תלויה רק בהעדפות ויכולת, אלא היא קשורה בהרגלים ומיומנויות למידה, שאיפות ומטרות, מרץ ומניע להישג, תכונות אישיות ונכונות להשקיע.

לפניך "נוסחה" של המרכיבים השונים התורמים להצלחה בלימודים:

הצלחה בלימודים = יכולת x עניין x הרגלי למידה x התמדה x השקעה

בנוסף להעדפות, לנטיות וליכולת, חשוב לפרט לנסח לעצמו מטרות ושייפוט בהם הוא מעוניין.

3. שאיפות ומטרות

לפניך שאלון שיעזור לך להגדיר את שאיפותיך ומטרותיך. באמצעות שאלון זה תוכל להבהיר לעצמך מהי החשיבות שאתה מייחס למטרות שונות הנפוצות בעולם העבודה ולנסח את מטרותיך בבחירת מקצוע.

שאלון שאיפות ומטרות בבחירת מקצוע

הוראות למילוי השאלון:

כל מטרה מוגדרת הגדרה תמציתית. קרא בעיון את ההגדרה וסמן בעיגול סיפורה, מ-1 עד 6, הנראית לך מתאימה ביותר לחשיבות שאתה מייחס למטרה זו.

1. כניסה מיידית לעולם העבודה: אין צורך להשקיע תקופה ארוכה באימון ובלימודים; גם ללא הכשרה רבה אפשר להתחיל בעבודה.

לדוגמה: שוטר או פקיד בנק יכולים להתחיל בעבודתם לאחר הכשרה קצרה, יחסית, בהשוואה לרואה חשבון, מהנדס או רופא.

(חשוב לי מאוד) 1 2 3 4 5 6 (לא חשוב לי כלל)

2. הכנסה גבוהה: הכנסה שתספיק לך לא רק למחיה, אלא גם להרבה יותר, שתאפשר לך מותרות, טיולים לחו"ל, וכדומה.

לדוגמה: מנהלי עסקים, מהנדסי מחשבים או כירורגים פלסטיים.

(חשוב לי מאוד) 1 2 3 4 5 6 (לא חשוב לי כלל)

3. עזרה לזולת ותרומה לחברה: עבודה שבה אתה מקדיש עצמך לזולת כחלק עיקרי מדרישות המקצוע, בתחומים כגון בריאות, חינוך.

לדוגמא: עובד סוציאלי, אחות, פסיכיאטר, מנהל מתנ"ס.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

4. מנהיגות: עבודה שבה אתה שולט במתרחש, משפיע על עבודתם של אחרים ואחראי למה שהם עושים.

לדוגמא: קצין ביחידת שדה, מנהל מחלקת מכירות. על בעלי תפקידים אלה להנהיג ולהוביל צוות של אנשים ולהשיג את ביצועה של משימה מוגדרת בצורה מהירה ומוצלחת ככל האפשר.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

5. יוקרה: מקצוע המוערך בחברה, שהעוסק בו נחשב לבעל מעמד חברתי גבוה בחברה, כגון מדען, עורך דין, מהנדס, רופא.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

6. זמן פנוי: מקצוע שיש בו יום-עבודה קצר או חופשות ארוכות, המאפשרים הקצאת זמן רב לעיסוקים אחרים, כגון מקצוע ההוראה, המועדף לעתים בשל שעות העבודה הרשמיות המועטות, יחסית, והחופשות הרבות בהגים ובקיץ.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

7. עצמאות: עבודה שבה אתה יוזם דברים ויש עליך רק פיקוח מועט מלמעלה, כגון קבלן (בבנייה או בתחומים אחרים), או עצמאי - מקצוע המאפשר לך לתכנן ולבצע את עבודתך בהתאם לסגנוןך האישי.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

8. בטחון: עבודה שבה אינך צריך לחשוש שתפוטרו, שהכנסתך תרד פתאום, וכיוצא בזה. משכורתך אינה תלויה במצב העסק או בעונות השנה, כגון שכירים, במיוחד במגזר הציבורי, הבטוחים יותר במקום עבודתם מעובדים אחרים.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

9. גיוון: מקצוע שיש בו גיוון הוא מקצוע שבו מוצע לך טווח רחב של פעילויות או בעיות, שינויים תכופים במיקום, באנשים או בבעיות, כגון מקצועות התקשורת והפרסום, שבהם אתה נדרש להיות ערוך כל הזמן לשינויים היכולים לנבוע מתמורות עונתיות או מאופי המשימה שלפניך ומן האנשים שעמם אתה עובד.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

10. ביקוש: מקצוע נדרש במשק, שהעובדים מבוקשים ואין קושי רב במציאת עבודה בו, כגון חשבונאות ואחיות.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

11. יצירתיות: מקצוע שבו אתה יכול ליצור דברים שונים, להפעיל את דמיוןך ולהעלות רעיונות מקוריים.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

12. קידום והתפתחות: מקצוע שבו יש אפשרויות קידום והתפתחות, הכוללים עלייה בדרגה, המשך לימודים ורכישת ידע.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

13. מקום נקי ומסודר: מקצוע הכרוך בעבודה במקום סגור שבו שורר שקט, סדר וניקיון, כגון משרד, מעבדה.

(חשוב לי מאוד) 6 5 4 3 2 1 (לא חשוב לי כלל)

תוכל להוסיף לרשימה זו שאיפות החשובות לך. יתכן שיש לך מטרה שאינה מופיעה ברשימה זו והיא אישית ומיוחדת לך. נסה לנסח אותה ולהוסיף אותה לרשימה

רשימת המטרות שלך ודירוג חשיבותם

מתוך רשימת המטרות שסימנת, רשום את רשימת המטרות החשובות לך ביותר בבחירת מקצוע (לא יותר משמונה).

12

חשוב לזכור שבמציאות אי אפשר להשיג את כל המטרות שמציגים אנשים לעצמם, או להגשים את כל השאיפות. לדוגמא, אם אתה רוצה שבמקצועך תתגשמה השאיפות של עזרה לזולת, יוקרה, הכנסה גבוהה, כניסה מהירה לעבודה – ייתכן מאוד שיהיה עליך לוותר על אחת מן השאיפות הללו, או להקצות לה חשיבות מועטה, משום שאם אתה רוצה עבודה שיש בה עזרה לזולת ואפשר להיכנס אליה במהירות, קשה לשער שתהיה בה הכנסה גבוהה ויוקרה רבה.

כלומר: בין המטרות השונות יש ניגוד, ועליך לדרג את המשקל היחסי שאתה מקצה לכל אחת מהן. יש לדרג את המטרות ולהביא בחשבון שלא את הכל ניתן להשיג. לכל בחירה יש מחיר, וכדי להגיע לדבר שהוא חשוב בעינינו, עלינו לוותר לפעמים על דבר פחות חשוב.

משום כך עבור עכשיו לדירוג המטרות לפי מידת חשיבותן היחסית בעיניך. לרשותך סכום של 40 נקודות, שאותן עליך לחלק בין המטרות החשובות לך. שים לב לכך שסך כל הנקודות שתקצה לכל המטרות לא יעלה על 40 נקודות. אם הגעת למספר נקודות גדול יותר – עבור שנית על הרשימה, בדוק את המשקל שנתת למטרות השונות, והפחת לפי הצורך.

החשיבות שאתה מייחס לו

המטרה

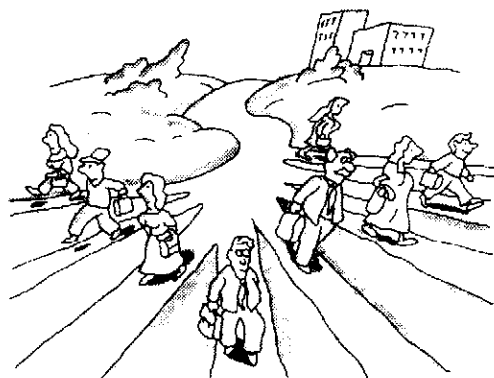
מתוך 40 נקודות

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

סה"כ 40 נקודות

13

לאחר שהגדרת מה חשוב לך במקצועות עליך לבדוק באילו מקצועות תוכל להגשים את העדפותיך ומטרותיך.

מה עליך לדעת על עולם המקצועות

החלטה נכונה בבחירת מקצוע חשוב שתבסס על מידע. אם אינך יודע מה טיבו של המקצוע אותו עומד לבחור אתה מגדיל את המקריות שבבחירה. אתה בוחר מבלי לדעת לקראת מה אתה הולך או האם המקצוע יספק את המטרות שהצבת בפניך. מידע על מקצועות ניתן להשיג בדרכים שונות:

1. **חומר כתוב** : ידיעונים, דפי מידע, שנתונים של מוסדות הלימוד השונים (כוללים תנאי קבלה, מבנה תכניות לימוד וכו').

תיאורי מקצועות – במספר מוסדות (כמו: אוניברסיטת תא, אוניברסיטת חיפה, מרכז לייעוץ ומידע תעסוקתי של שירותי התעסוקה), קיימות ספריות מידע בהן תיאורי מקצועות וניתוחי עיסוקים, הכוללים ראיונות אישיים עם בעלי מקצוע (מה שמאפשר היכרות עם המקצוע מזווית אישית). קטעי עיתונות המלמדים על ההתפתחויות החדשות במקצוע ועוד.

2. **שיחה עם אנשים הקשורים למקצוע** : ישנה חשיבות רבה לפגישה עם אנשים בעלי מקצועות או הקשורים למקצוע. שיחה אישית מאפשרת לשאול שאלות ולקבל תשובות באופן ישיר.

ניתן להיפגש עם יועץ החוג או הקורס ולהבהיר דרכם נקודות הטעונות ברור. רשימת יועצי החוגים מופיעה בידיעוני המוסדות, או שניתן לברר מידע במזכירות החוג.

ניתן להיפגש עם בוגרים או תלמידים הלומדים במסגרת בה אתה מתעניין, ולהתרשם מהדרישות, מהאווירה בחוג וכו'.

ניתן להיפגש עם בעלי מקצועות מהם ניתן לקבל מידע על ההיבטים היישומיים של המקצוע.

3. **מערכות ממוחשבות** – קיימות היום מערכות מידע ממוחשבות, כגון "מידעת"

הנותנת מידע על סיכויי הקבלה לחוגי הלימוד במוסדות השונים בהתאם לחתכי הקבלה בשנים האחרונות, מערכת "משיב" המאפשרת למשתמש לאתר קבוצה מצומצמת של מקצועות המתאימה להעדפותיו ולשיקוליו האישיים.

מית"ם - מערכת הכוללת שאלון להערכת נטיות מקצועיות, ומידע מקיף על מקצועות ועל מסלולי הכשרה ולימוד לקראת מקצוע.

אינטרנט - ניתן גם באמצעות שיטוט באינטרנט לאתר מקורות מידע רלוונטיים.

4. התנסות מוקדמת - ישנה חשיבות גם להתנסות מוקדמת: שמיעת קורס כללי מתוך תחומי העניין שלך (במסגרת של לימודי חוץ או באוניברסיטאות). ביקור במקום עבודה והתרשמות ממהלך העבודה של בעל המקצוע. התנסות בעבודה למשל: עבודה במשרד רואי חשבון או עבודה התנדבותית בבית-חולים.

מקצועות דומים ניתן לרכוש ברמות שונות:

מקצועות ניתן ללמוד הן ברמה אקדמית והן ברמה לא אקדמית. לדוגמא: מקצועות המחשב - ניתן ללמוד ברמה אוניברסיטאית, בלימודי הסבה לאחר תואר ראשון וברמה של הנדסאים או טכנאים.

הוראה - ניתן ללמוד בסמינר - לקבלת תעודת מוסמך, או לקראת תעודה של בוגר בחינוך במכללות או בוגר בהוראה באוניברסיטאות, או ללמוד במסגרת לימודים לתעודת הוראה באוניברסיטה אחרי תואר ראשון.

סיעוד - ניתן ללמוד בבי"ס לאחיות, לקראת תואר של אח / אחות מוסמכים או במסגרת לימודי סיעוד באוניברסיטה לתואר ראשון.

אדריכלות - ניתן ללמוד במסגרות שונות לקראת תעודה ברמת הנדסאים או בטכניון ובאוניברסיטאות לקראת תואר.

אם אתה מעוניין בלימודים שיכוונו אותך לקריירה מקצועית ספציפית כדאי לדעת שחלק גדול מהחוגים הנלמדים באוניברסיטה מאפשרים קריירה בתחומי ההוראה והמחקר. עם זאת, קיימים חוגי לימוד המובילים לקראת מקצוע מוגדר, כגון: עבודה סוציאלית, חשבונאות, משפטים, רפואה, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, מחשבים, הנדסה. רבים מחוגי הלימוד באוניברסיטה מאפשרים קריירה מקצועית מעשית רק ברמה של לימודי תואר שני או בדרך של לימודי תעודה. למשל: פסיכולוגיה, שמאות מקרקעין, תרגום, עריכה לשונית.

מכל חוג לימודים מתפצלים מסלולי התמחות שונים

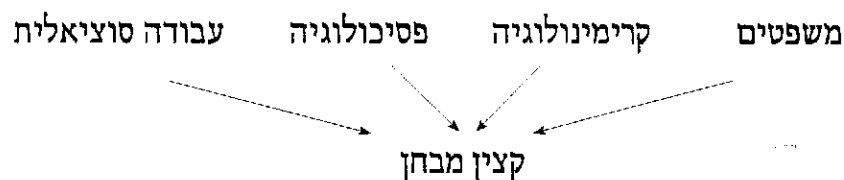
אם אתה מעוניין בלימודים לשם קריירה מקצועית כדאי שתדע מהם המסלולים האפשריים בחוג הלימוד שבחרת. אנשים שונים שלומדים באותם חוגים עשויים למצוא אפיק מקצועי שונה בהתאם לנתונייהם, נטיותיהם ובהתאם להזדמנויות הנקרות בדרכם.

לדוגמא - סטודנט שלומד סוציולוגיה וספרות

תואר ראשון בסוציולוגיה וספרות

קיימים מספר מקצועות שאליהם ניתן להגיע דרך מסלולי לימוד שונים:
לדוגמא:

לאחר סיום הלימודים מפתח כל אדם את המקצוע ומתפתח בעצמו לכיוון התפקיד
ההולם ביותר את אישיותו, רצונותיו והתנאים האובייקטיביים העומדים לרשותו.
דוגמאות נוספות: אם אתה מעוניין להיות ספרן, מורה או מנהל עסקים, תוכל לבחור
במספר רב של חוגים ועדיין יהיה באפשרותך להמשיך בלימודים שיובילו אותך
לקריירה מקצועית בה אתה מעוניין.

חשוב התפקיד אותו האדם ממלא במסגרת עבודתו
ולא שם המקצוע אותו למד. אנשים בעלי הכשרה מקצועית
דומה מבצעים לעתים עבודות ותפקידים שונים, ואילו אנשים שלמדו
מקצועות שונים מבצעים לעתים אותו תפקיד.

בחירת מקצוע היא תהליך ולא בחירה חד־פעמית

מכל האמור לעיל ניתן ללמוד שהבחירה היום איננה סופית. מה שמתאים היום ייתכן
ולא יתאים בתקופה מאוחרת יותר בחיים. גם המקצועות יכולים להתפתח בעתיד
למשהו שונה. ייתכן ובמהלך הלימודים תשנה כיוון או תתמחה בתחום ספציפי
שמתאים לך. כאשר תחפש עבודה תבחר בתחום דומה ללימודיך או מעט שונה מהם.
במקרים רבים תתנסה במעברי תפקידים או בשינויים של מסגרת עבודה לצורך
התפתחות, קידום ועניין. אפשר גם שתבחר להמשיך ללמוד או לעבור הכשרות נוספות.
כל זאת בהתאם להתפתחות האישית, לשאיפות ולתנאים שיהיו קיימים בסביבתך
באותה עת.

הקישור בין ההעדפות, המטרות והיכולות ובין עולם המקצועות

להלן אנו מציעים טבלה הקושרת בין העדפות אישיות, כישורים ומקצועות, הטבלה מבוססת על עבודותיו של הפסיכולוג האמריקאי ג'ון הולנדר. האם תוכל למצוא את עצמך בתאורי הטיפוסים הבאים?

טיפוס "ביצועי"

בעל כושר טכני ותיאום טוב בין פעולות מוטוריות שונות. אינו מעוניין בתפקידים הקשורים ליחסים בין אישיים ולכושר מילולי. חסר בדרך כלל כשרים אלה. מעדיף פעילות מוחשית על מופשטת, תקיף, לא חברותי ביותר, יציב, ער למתרחש סביבו. אוהב לעסוק בדברים הדורשים הבנה מעשית, הערכה אובייקטיבית ושימוש בחומרים, במכשירים ובבעלי חיים.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

מכונאי מטוסים, מהנדס מכונות, שרטט, הנדסאי, טייס.

דוגמאות לכיווני לימודים מתאימים באוניברסיטה:

הנדסת מכונות, הנדסה חקלאית, הנדסה אורחית,

מחשבים - חומרה.

טיפוס "חקרני"

מתמודד עם הסביבה בדרך של הטיבה מופשטת. פותר בעיות על ידי הפעלת מחשבה, רעיונות, שימוש בסמלים. מעדיף מחשבה על פעילות מעשית. בעל כושר ניתוח והפשטה, חוש ביקורת וסקרנות.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

אנתרופולוג, ביולוג, מתמטיקאי, כימאי, פסיכולוג, מורה למדעי הטבע, חוקר, מתכנת.

דוגמאות לכיווני לימודים מתאימים באוניברסיטה:

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, ביולוגיה, מתמטיקה, כימיה, מדע כללי, אלקטרוניקה, מחשבים.

טיפוס "אומנותי"

מתמודד עם הסביבה תוך הסתמכות על רגשות, אינטואיציה ודמיון, בעל מחשבה ושיפוט עצמאיים. מגלה צורך לתת ביטוי לרגשותיו, לאישיותו. נוטה לפרש את המציאות

האובייקטיבית על פי התרשמויות סובייקטיביות ומנסה למצוא פתרונות בדרך זו. בעל אישיות מורכבת ומגוונת, מקורי.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

מוסיקאי, שחקן, סופר, מנצח תזמורת, מעצב פנים, מנהל במה, כתב עיתון.

דוגמאות לכיווני לימודים באוניברסיטה:

אמנות התאטרון, מוסיקולוגיה, קולנוע וטלוויזיה, גרפיקה.

טיפוס "חברתי"

בעל כושר מילולי, אוהב לעסוק בפעולות הדורשות קיום יחסים בין-אישיים. מעוניין ומצליח ביצירת קשר עם אנשים החוקקים לעזרה, להשפיע עליהם ולהביאם לידי שינויים בהתנהגותם. בפתירת בעיות נוטה להסתמך יותר על רגשותיו מאשר על יכולתו האינטלקטואלית.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

עובד סוציאלי, יועץ שיקום, מנהל בית ספר יסודי, יועץ מקצועי.

דוגמאות לכיווני לימודים מתאימים באוניברסיטה:

עבודה סוציאלית, ייעוץ חינוכי, חינוך (בצירוף מקצועות להוראה), פסיכולוגיה.

טיפוס "יוזמתי"

בעל כושר מילולי ושכנוע, נמנע מעבודות הדורשות הכנה אינטלקטואלית ממושכת. אוהב משימות הקשורות בסטטוס. מופנה כלפי חוץ, תקיף בדיבורו, נמרץ ונלהב.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

מנהל תוכניות רדיו, מדינאי, סוכן ביטוח, קניין, סוכן מכירות, מנהל מלון.

דוגמאות לכיווני לימודים מתאימים באוניברסיטה:

מדעי החברה, משפטים, מנהל עסקים, כלכלה.

טיפוס "מנהלי"

בעל ערכים קבועים ומוסכמים בחברה, בעל שליטה עצמית, מעשי, חברותי ומתמיד. מעדיף תפקידים הדורשים בעיקר פעולות חשבוניות יעיל בתפקידים מוגדרים, מייחס חשיבות לדברים בעלי ערך כלכלי.

דוגמאות למקצועות מתאימים:

מנהל חשבונות, סטטיסטיקאי, בודק תקציבים, בנקאי, מבקר איכות.

דוגמאות לכיווני לימודים מתאימים

באוניברסיטה:

חשבונאות, סטטיסטיקה, כלכלה.

במרכז ברמן-המדור ליעוץ והכוון לימודי-תעסוקתי, באוניברסיטת חיפה, תוכלו למצוא רשימה של מקצועות המתאימים לטיפוסים השונים